

SCCM Webinar Bodembescherming

Bodembescherming in de Omgevingswet

Disposing of used engine oil can be a problem. Solution: Dig a hole in the ground with a posthole digger and fill it with fine gravel. Then pour in the oil. It will be absorbed into the ground before your next change. Cover the spot with soil.

Welkom

Jordi Verkade

- Programmasecretaris
Bodembescherming en Tankinstallaties SIKB
- LEAD EHS&S AECOM Netherlands B.V.

AECOM

Wie of wat is SIKB?

Onafhankelijk schemabeheerder voor Bodem, Bodembescherming, Archeologie en Datastandaarden. Veelal wettelijk verankerd in Bal of Rbk

- Bodem oa BRL/AS SIKB 1000, 2000, 3000, 6000 en 7000
- Archeologie oa BRL SIKB 4000
- Datastandaarden oa BRL SIKB 0101 (bodem) en 0102 (archeologie)
- **Bodembescherming en tankinstallaties oa BRL/AS SIKB 6700, 6800, 6900, 7700 en 7800**

Maar ook Expertise netwerk bodem en ondergrond (Enbo) en Advieskamer bodembescherming

Programma

Bodembescherming in de Omgevingswet

- ❖ (Wijzigingen in) Omgevingswet met betrekking tot bodembescherming
- ❖ BB-cvm (de nieuwe NRB)
- ❖ Specifieke Zorgplicht
- ❖ Praktijkvoorbeelden: wat kan ik op locatie herkennen

(Wijzigingen in) Omgevingswet met betrekking tot bodembescherming

Impact van de Omgevingswet op het werkveld

Algemeen

- Bodembedreigende activiteiten worden onder Ow milieubelastende activiteiten genoemd (**mba= activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken**)
- Geen verwijzing naar de NRB, maar NRB is in Bal opgenomen.
- Diverse milieubelastende activiteiten gaan van het rijk over naar gemeenten en waterschappen, (**bruidsschat**)
- Rijksregels (algemene regels) voor mba's staan in het **Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)** (Activiteitenbesluit -> Bal).

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Activiteitenbesluit	BAL
1. Vloeistofdichte vloer of verharding	1. Vloeistofdichte bodemvoorziening
2. Vloeistofkerende vloer of verharding	2a. Aaneengesloten bodemvoorziening
	2b. Elementen bodemvoorziening

- Aaneengesloten bodemvoorziening: vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert, waarvan eventuele onderbrekingen of naden zijn gedicht. *bijv. asfalt, betonvloer, gekitte stelconplaten, lekbak*
- Elementenbodemvoorziening: vloer, verharding of constructie die stoffen tijdelijk keert, waarvan eventuele onderbrekingen of naden niet zijn gedicht. *bijv. stelconplaten (ongekit), betonklinkers of trottoirtegels.*

Vloeistofdichte betonconstructie *duurbelasting toegestaan*

Aaneengesloten bodemvoorziening *geen duurbelasting toegestaan*

Elementenbodenvoorziening *alleen gesloten verpakking toegestaan*

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Bedrijfsriolering bij een vloeistofdichte bodemvoorziening ook vloeistofdicht!

Verplichte certificering en periodieke keuring op vloeistofdichtheid (AS SIKB 6700) voor bedrijfsriolering die is aangesloten op een vloeistofdichte bodemvoorziening tot de slibvangput en olieafscheider (deze vallen onder NEN 858 (indien na 2 november 2010 geplaatst)).

Overgangsrecht:

Bestaande situaties zonder vloeistofdichte bedrijfsriolering, hoeven de eerste 3 jaar (tot 1 januari 2027) nog niet aan deze eis te voldoen. Nieuw aangelegde riolering (vanaf 1 januari 2024) moet altijd vloeistofdicht zijn.

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Herstel vloeistofdichte bodemvoorziening (bv na een BIC)

Wanneer een gebrek in een vloeistofdichte bodem voorziening door een *niet-erkend bedrijf* wordt gerepareerd, moet een beoordeling en goedkeuring van het gebrek volgens AS SIKB 6700 worden gedaan.

Bij reparatie door een gecertificeerd bedrijf (BRL SIKB 7700) dat een bewijs van herstel onder certificaat (BHOC) afgeeft, is dat niet nodig.

Noot: in aanvullingsbesluit Bal 2026 is een hersteltermijn van 3 maanden opgenomen

Bedrijfsinterne controle (BIC)

- Specifiek voor voorziening (bijlage bij rapport)
- 1 keer per jaar door of namens eigenaar;
- Herstel binnen 3 maanden;
- Herstel door erkend aannemer BRL SIKB 7700, of na herstel beoordeling door inspecteur
- BIC lijst in administratie

Voorziening	Controle uitgevoerd door:			
	(naam)			
Nr. Controlepunt	Datum controle:		Paraaf:	
	Resultaat	Herstelmaatregel	Resultaat	Herstelmaatregel
	ja	nee	actie	gereed
VLOER/VERHARDING				
1. Oppervlak				
1.1	Is in het oppervlak vloeistof ingedrongen (vlekken)?			
	Is de omvang van de vlekken sinds de vorige controle wezenlijk toegenomen?			
1.2	Zijn in het oppervlak vervormingen aanwezig?			
1.3	Is het oppervlak gescheurd?			
1.4	Zijn in het oppervlak mechanische beschadigingen aanwezig?			
1.5	Is het oppervlak aangetast door chemische invloeden?			
1.6	Bevinden zich losse delen in het oppervlak?			
2. Afdichtingen				
2.1	Ontbreken afdichtingen in de vloer/verharding?			
2.2	Ontbreken afdichtingen bij aansluiting op verticale bouwdelen?			
2.3	Zijn de afdichtingen aangetast door chemische invloeden?			
2.4	Zijn de afdichtingen onthecht?			
2.5	Zijn de afdichtingen mechanisch beschadigd?			
2.6	Is ter plaatse van afdichtingen craquelé of scheurvorming aanwezig?			
3. Afwatering				
3.1	Vertonen de afwateringspunten gebreken?			
3.2	Kunnen vloeistoffen van de voorziening aflopen (uitgezonderd aflopen naar de bedrijfsrioolering)?			
4. Bedrijfsrioolering				
4.1	Zijn verzakkingen zichtbaar?			
4.2	Zijn de afvoeren verstopt of blijft water in de kolken en/of lijnafwateringen staan?			
4.3	Stroomt water uit de afvoeren over de voorziening?			
4.4	Is de afscheidingsinstallatie niet schoon, beschadigd of werkt de vlotter niet goed?			
5. Geomembraanbakstelsysteem				
5.1	Zijn mechanische beschadigingen zichtbaar?			
5.2	Vertoont de aansluiting op het afwateringssysteem gebreken?			
6. Algemene indruk				
6.1	Geeft het totaalbeeld aanleiding tot nader onderzoek?			
6.2	Ontbreken gedragsvoorschriften of zijn deze niet duidelijk zichtbaar aanwezig?			
6.3	Is het gebruik of de belasting van de voorziening gewijzigd?			
BIJZONDERHEDEN				
Op verzoek van de houder van de voorziening/inrichting wordt een digitaal exemplaar van de voorziening specifieke controlelijst door de Deskundig Inspecteur beschikbaar gesteld.				

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Vloeistofdichte bodemvoorziening ‘Grootschalig tanken’

Een onder erkenning (BRL SIKB 7700) aangelegde vloeistofdichte bodemvoorziening was in het activiteitenbesluit alleen verplicht voor het afleveren van vloeibare brandstof aan motorvoertuigen voor het wegverkeer en spoorvoertuigen (met een doorzet van $>25\text{m}^3/\text{jaar}$.)
Nu verplicht voor alle tankplaatsen met een doorzet van $>25\text{m}^3/\text{jaar}$

Noot: tankplaatsen aangelegd voor 1 januari 2024 die destijds niet onder erkenningsplicht vielen moeten ook vloeistofdicht zijn maar de erkenningsplicht en verplichte aanleg onder BRL SIKB 7700 geldt hier niet met terugwerkende kracht voor.

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Keuring bovengrondse tanks diesel of ADR klasse 8 is vervallen

Er geldt vanuit veiligheid geen verplichte certificering BRL SIKB 7800 meer voor bovengrondse opslagtanks met o.a.:

- Diesel, gasolie of huisbrandolie met een vlampunt van 55 °C of hoger.
- Bijtende stoffen (ADR klasse 8, verpakkingsgroep II en III zonder bijkomend gevaar).

Uitzondering:

Opslagtanks met ondergrondse leidingen en opslagtanks die gedeeltelijke in de bodem of een terp liggen

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Nulsituatie bodemonderzoek vervalt

Geen nulsituatie bodemonderzoek meer voor milieubelastende activiteiten onder algemene regels. Wel vereiste bij vergunning-aanvragen voor met name:

- IPPC-installaties.
- Seveso-inrichtingen.
- Verbranden of verwerken van afvalstoffen.

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Per activiteit wordt aangegeven of eindonderzoek nodig is bij beëindigen van de activiteit (mba) verwijzing naar Bal H5 (§5.2.1).

Toetsing eindonderzoek aan Bal art 5.6 (herstel bodemkwaliteit):

- vrijwillig opgesteld nulsituatieonderzoek (bodem- en grondwaterkwaliteit)
- vastgelegde bodemkwaliteitskaart, of
- kwaliteitsklasse landbouw/natuur van het Besluit bodemkwaliteit.

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Bal Artikel 5.20 (bodem: logboek bodembeschermende voorziening)

Verplicht (digitaal) logboek voor bodembeschermende voorzieningen, met:

- Certificaten vloeistofdicht bodemvoorzieningen en tankinstallaties
- Uitgevoerde inspecties vloeistofdichte bodemvoorzieningen
- Uitgevoerde controles en keuringen tankinstallaties
- Resultaten uitgevoerde Bedrijfsinterne Controles (BIC)
- Uitgevoerd onderhoud
- Uitgevoerde reparaties (incl. bewijsvoering)
- (half)jaarlijkse beoordeling en 5 jaarlijkse inspectie OBAS
- Controle lekdetectie tank, KB, monitoring, aarding

Inhoudelijke wijzigingen Bodembescherming

Overige wijzigingen per 1/1/25 en medio 26:

- Keuringstermijn dieseltanks (ongecoat/deels gecoat) verkort
- Ureum mag getankt boven een aaneengesloten bodemvoorziening
- Op ondergrondse stalen tanks moet kathodische bescherming (kb) aangebracht zijn anders jaarlijks stroomopdrukproef
- Nieuwe ondergronds dieseltanks moeten volledig gecoat zijn
- Oliën, vloeibare (smeer)vetten of pekels in een gesloten verpakking mogen boven een elementen verharding worden opgeslagen
- Herstel gebreken BIC binnen 3 maanden

BB-cvm (de nieuwe NRB)

Impact van de Omgevingswet op het werkveld

Nederlandse Richtlijn Bodembescherming

- NRB was BBT-document voor bodembescherming
- Activiteitenbesluit verwees naar NRB
- NRB is nu verwerkt in het Bal (per MBA) en bruidsschat
- NRB is daarmee komen te vervallen

Nederlandse Richtlijn Bodembescherming

- Nieuw BBT-document voor bodembescherming: BB-cvm
- Overige informatie NRB is opgenomen in document: Achtergrondinformatie bij het BB-cvm
- Beide documenten op [IPLO](#)

BB-cvm (Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen)

Combinatie

Voorzieningen: fysieke objecten zoals lekbakken en vloeistofdichte vloeren

+

Maatregelen: organisatorische maatregelen zoals 'Good Housekeeping', training en incidentenmanagement

BB-cvm (Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen)

- Bevat categorieën van bodembedreigende activiteiten
- Tabellen combinaties van voorzieningen en maatregelen (cvm)
- Maatregelen vallen onder de zorgplicht (uitgezonderd inspecties)
- Toelichtingen bij de activiteiten
- Stappenplan (juiste selectie cvm)
- Teksten zijn aangepast aan de Ow
- Geeft invulling aan specifieke zorgplicht voor bodembescherming
- Aanvaardbaar bodemrisico is niet meer toegestaan!

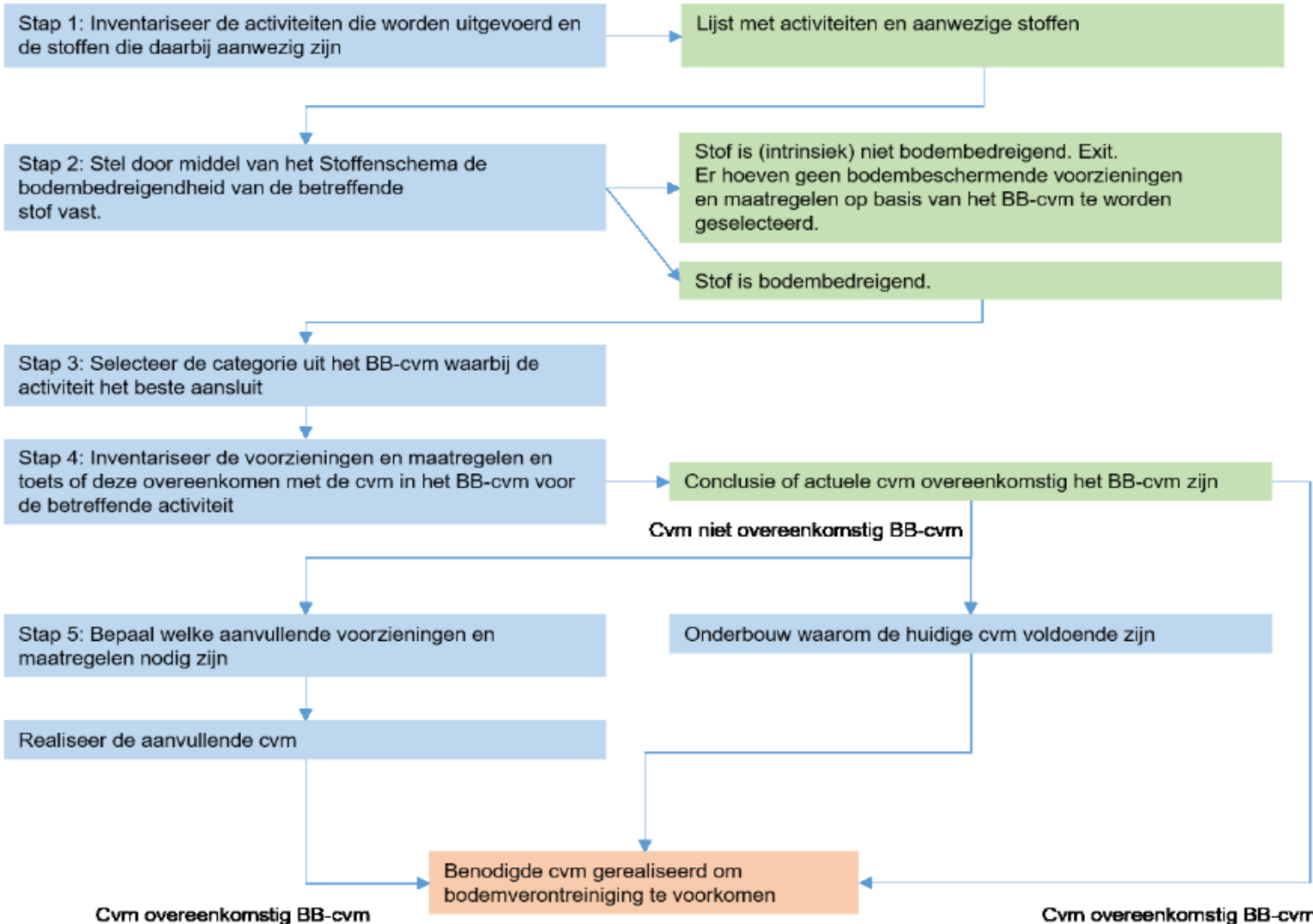

BB-cvm (Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen)

BB-cvm is aangewezen in het Besluit kwaliteit leefomgeving bijlage XVIII onder A. Informatiedocumenten voor beste beschikbare technieken en moet dus:

- toegepast worden bij vergunningverlening -> bedrijf moet cvm analyse opstellen
- toegepast worden bij invulling bruidsschat
- toegepast worden bij invulling specifieke zorgplicht mba

Figuur: Stappenplan BB-cvm

1.1 Ondergrondse of ingeterpte tank

Bodemrisicofactor

- Inwendige en uitwendige corrosie.

Tabel 1.1 Ondergrondse of ingeterpte tank

Cvm-nr:	Voorzieningen	Maatregelen
I	<ul style="list-style-type: none"> • Enkelwandige tank en; • Kathodische bescherming en; • Peilbuis grondwater. 	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke inspectie kathodische bescherming en; • Uitvoeren periodieke monitoring en; • Specifieke zorgplicht.
II	<ul style="list-style-type: none"> • Dubbelwandige tank en; • Lekdetectie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke controle lekdetectie en; • Specifieke zorgplicht.
III	<ul style="list-style-type: none"> • Enkelwandige tank in ondergrondse bak en; • Lekdetectie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Periodieke controle lekdetectie en; • Specifieke zorgplicht.

Voorbeeld cvm tabellen

BB-cvm- bijlagen

- Bijlage 1: Good housekeeping maatregelen (niet limitatief)
- Bijlage 2: Uitleg stappenplan
- Bijlage 3: Stoffenschema
- Bijlage 4: Lijst intrinsiek niet bodembedreigende stoffen
- Bijlage 5: Lijst veel voorkomende bodembedreigende stoffen

BB-cvm toelichting maatregelen

- **Visueel toezicht** wordt geacht tijdens normale bedrijfsvoering uitgevoerd te worden door aanwezig personeel.
- **Inspectie** wordt doorgaans door een specialist uitgevoerd.
- Het verschil tussen **inspectie** en **toezicht** zit in het feit dat een inspectie op een gepland moment volgens een inspectieprogramma wordt uitgevoerd terwijl toezicht tijdens de handeling plaatsvindt.

Specifieke zorgplicht

Impact van de Omgevingswet op het werkveld

Specifieke zorgplicht (Bal artikel 2.11)

1. Degene die een milieubelastende activiteit verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het beschermen en verbeteren van de bodemkwaliteit is verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken, ongedaan te maken of die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Nota van toelichting: ...ieder redelijk denkend mens kan weten dat daardoor nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving ontstaan die eenvoudig voorkomen hadden kunnen worden.

Specifieke zorgplicht -> geldt altijd!

- Specifiek gericht op expliciet benoemde activiteiten en belangen
- Geldt naast algemene regels en vergunningplicht
- Vervangt regels die voor initiatiefnemer vanzelfsprekend zouden moeten zijn (good housekeeping/incidentenmanagement)
- Doet beroep op eigen verantwoordelijkheid initiatiefnemer
- Zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaafbaar

Specifieke zorgplicht (Bal artikel 2.11)

2. Voor milieubelastende activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
  - a. alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen,
  - c. de beste beschikbare technieken worden toegepast,
  - d. geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt,
  - e. alle passende maatregelen worden getroffen om ongewone voorvallen en de nadelige gevolgen daarvan te voorkomen,
  - i. voor zover verontreiniging van de bodem ontstaat, herstel van de bodem redelijkerwijs mogelijk blijft.

BB-
cvm

BB-
cvm

Specifieke zorgplicht= logisch nadenken!

"I'm just doing what the other ones are doing"

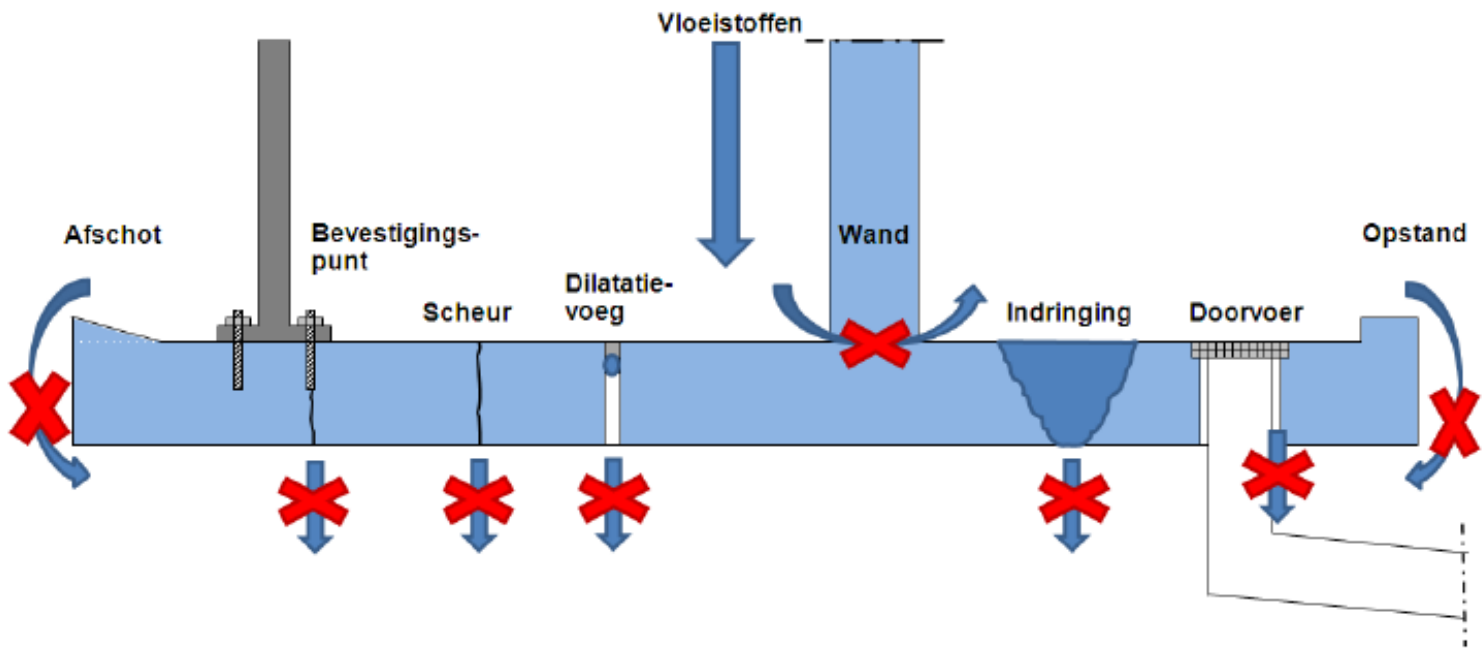

Praktijkvoorbeelden

Impact van de Omgevingswet op het werkveld

Visualisatie vloeistofdicht

Vloeistofdichte betonconstructie: scheuren

Betonelementen: kitvoegen

Details: (pomp)doorvoeren

Details: dilataties en gebruik

Bedrijfsriolering

Aandachtspunt ‘illegale tankplaats’

- Een tankplaats (> 25 m³) moet onder **erkenning** worden aangelegd. Resultaat is een Bewijs van Aanleg Onder Certificaat (BAOC) cf BRL SIKB 7700
- Bewijs dat een vloer visueel vloeistofdicht is, is een keuring volgens AS6700. Resultaat is een Verklaring Vloeistofdichte Voorziening (VVV)
- **Te vaak wordt een VVV geaccepteerd waar een BAOC vereist is.**

Lekbak: gebruik en capaciteit

Tankputten: scheurvorming en doorvoeren

Kathodische Bescherming (KB)

Aandachtspunten:

- Goedkeuringsrapport van een geaccrediteerde inspectieinstantie (AS6800 – protocol 6801)
- Bij onvoldoende/niet functioneren van de KB is een nader onderzoek noodzakelijk

Water-/bezinkselcontrole

Aandachtspunten:

- Goedkeurings rapport van een geaccrediteerde inspectie-instantie (AS6800 – protocol 6802)
- 3 opeenvolgende keren agressief water = inwendige inspectie noodzakelijk

Aarding en potentiaalvereffening

Aandachtspunten:

- Goedkeurings rapport van een geaccrediteerde inspectie-instantie (AS6800 – protocol 6803)

Lekdetectie: potten en elektronisch

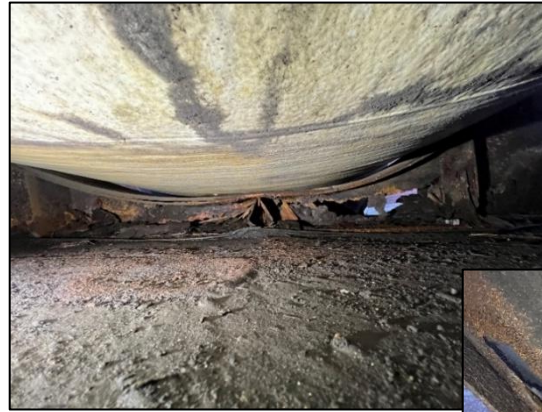

Tot slot

Tot slot

Zoals we het liever niet meer willen zien !

